

Vår saksbehandler

Oberstløytt Kenneth Øvland, keovland@mil.no
+4769 23 80 04, 0520 8004
LF/LST/Ledelse/Lederstøtte

Vår dato

2017-02-09

Vår referanse

2017/006438-001/FORSVARET/ 40

Tidligere dato

Tidligere referanse

Til

Forsvarsdepartementet
v/ FD V 3
Postboks 8126 Dep
0032 OSLO

Kopi til

Forsvarets fellestjenester
FST/O-AVD
L/NAOC

Ad forslag til ny forskrift om kontroll med informasjon innhentet ved bruk av luftbårne sensorsystemer

1 Bakgrunn

Luftforsvaret er oversendt forslag til forskrift om kontroll med informasjon innhentet ved bruk av luftbårne sensorsystemer. Fremsendte forslag vil erstatte forskrift av 6. januar 1997 om fotografering mv. fra luften og kontroll av luftfotografier og opptaksmateriale fra luftbårne sensorsystemer (luftfotograferingsforskriften).

Luftforsvaret er etter samtale med ansvarlig saksbehandler i Forsvarsdepartementet gitt anledning til å komme med innspill og kommentarer, dette til tross for at høringsfristen er oversittet.

2 Drøfting

Luftforsvarets overordnede syn på oversendt forslag til ny forskrift om kontroll med informasjon innhentet ved bruk av luftbårne sensorsystemer, er at denne medfører en innsnevring av anvendelsesområdet til luftfotograferingsforskriften av 6. januar 1997, all den tid det generelle fotoforbudet må vike til fordel for at Forsvaret nå skal kunngjøre konkrete fastsatte restriksjonsområder hvor det foreligger forbud mot bruk av fotosensorer. En slik oppmykning av dagens regelverk fremstår for Luftforsvaret som overraskende og lite hensiktsmessig sett i lys av endret trusselbilde og fokuset i Forsvarssektoren på en revitalisering av beredskap og dimensjonen krise/krig.

Videre vil en konkret fastsettelse av restriksjonsområder, jf forslaget § 2, medføre en verdifastsettning av våre militære anlegg og områder, og en ren offentliggjøring/mangfoldiggjøring av hvilke områder/anlegg som har høyest verdi for statsikkerheten. En slik konkretisering av hvilke objekter som har en skjermingsverdig verdi fremstår for Luftforsvaret som svært uheldig.

I tillegg ønsker Luftforsvaret å kommentere bruken av begrepet *restriksjonsområde* (vår utheving), hensett denne forskrifts regulering av luftbårne sensorsystemer. Pt. ligger det en høring ute fra Samferdselsdepartementet (SD) hva angår forslag til endring i luftfartsloven om forskriftsfullmakt om restriksjonsområde. Høringsfrist var satt til 6. januar 2017. SD foreslår i nevnte høring at luftfartsloven endres ved at det tilføyes en ny § 9-1 a om restriksjonsområder. Formålet med endringen er å gjøre hjemmelsgrunnlaget for opprettelse av restriksjonsområde klarere. Det er således luftfartsloven som setter skranke for opprettelse av restriksjonsområder i luften. Nå er formålet med restriksjonsområde

Postadresse

Postboks 800 Postmottak
2617 Lillehammer
Norge

Besøksadresse

Flyplassveien 300
1590 RYGGE FLYSTASJON
Norge

Sivil telefon/telefaks

/

Militær telefon/telefaks

99/0500 3699

Epost/ Internett

postmottak@mil.no
www.forsvaret.no

Vedlegg

Organisasjonsnummer

NO 986 105 174 MVA

etter luftfartsloven å hindre sammenstøt mellom luftfartøyer og/eller andre luftfartsulykker, og således forskjellig fra formålet med oversendt forslag til forskrift, men så lenge begge opererer med og i domene luft, vil bruken av begrepet restriksjonsområde i denne sammenheng fremstå som uheldig og forvirrende.

Videre vil Luftforsvaret vise til § 7 som sier at NSM skal gi tillatelse til bruk av luftbårne sensorsystemer ved eller over restriksjonsområder. Nevnte restriksjonsområder vil ligge ved eller over militære objekter og områder. Etter forskrift om luftfartøy som ikke har fører om bord, jf § 54, er det ikke tillatt å fly luftfartøy som ikke har fører om bord over eller i nærheten av militære områder. Et luftbåret sensorsystem vil være å anse som luftfartøy i dette tilfelle. I den grad FD mener at det er NSM som skal fungere som beslutningsmyndighet hva angår å gi tillatelse til å fly et luftfartøy (luftbåret sensorsystem) over eller i nærheten av militære områder, jf § 7 i oversendt forslag, finner Luftforsvaret dette uheldig. Dette all den tid NSM ikke sitter på den nødvendige kunnskap om den øvrige lufttrafikk som gjennomføres med Forsvarets flymaskiner over og i nærheten av militære områder. Myndighet til å kunne gi en slik tillatelse mener Luftforsvaret må ligge hos lokal militære sjef. At det i tillegg må søkes tillatelse hos NSM for bruk av fotosensorer fremstår som fornuftig.

Avslutningsvis vil Luftforsvaret peke på § 5 som etter våres syn fremstår som noe uklar. Det står der beskrevet at luftbårne fotosensorer kan benyttes fritt utenfor fastsatte restriksjonsområder, jf første ledd, men at den luftbårne fotosensor også kan benyttes ved eller over et restriksjonsområde med mindre det er fastsatt særskilte restriksjoner mot dette, jf andre ledd. For Luftforsvaret fremstår denne formuleringen som tvetydig, all den tid et restriksjonsområde i seg selv er/har underlagt diverse restriksjoner. Dette følger også av begrepets definisjon i forslaget § 2 litra c).

3 Konklusjon

En oppmykning av dagens regelverk fremstår for Luftforsvaret som overraskende sett i lys av endret trusselbilde og fokuset i Forsvarssektoren på en revitalisering av beredskap og dimensjonen krise/krig. En konkretisering av hvilke militære anlegg og objekter som har en skjermingsverdig verdi fremstår for Luftforsvaret som svært uheldig.

Bruken av begrepet restriksjonsområde i denne sammenheng fremstår som uheldig og forvirrende, all den tid det er luftfartsloven som setter skranke for opprettelse av restriksjonsområde i domene luft.

Myndighet til å kunne gi tillatelse til å fly over eller i nærheten av et militært område må ligge hos lokal militære sjef. At det i tillegg må søkes tillatelse hos NSM for bruk av fotosensorer fremstår som fornuftig.

Forslaget § 5 fremstår som uklar, jf gitt definisjon av begrepet i § 2 litra c).

Tonje Skinnarland
Generalmajor
Sjef Luftforsvaret

Dokumentet er elektronisk godkjent, og har derfor ikke håndskreven signatur.
